

Missziói gyülekezet

Lekció: Zsolt. 131

Textus: Lk. 18. 9-14

2002. szept. 22.

Gazdagrét

A farizeus és a vámszedő

Múlt héten a missziói gyülekezet istentiszteletéről volt szó. Láttuk, hogy Isten népének istentisztelete, Isten előtti hódolása az élet istentiszteletének középpontja. Amikor együtt vagyunk és ő megszólal közöttünk, Igéje és Szentleke által önmagát adja nekünk, a válaszunk, hogy dicsérjük és imádjuk őt, és magunkat újra odaszánjuk Jézus Krisztusnak. Ő találkozik velünk újra és újra, táplál, kiigazít, bátorít, vigasztal, megerősít és elígazít bennünket, akiket arra hívott el, hogy egész életünkkel ővéi legyünk.

A ma olvasott példázatban Jézus az istentiszteletről tanít bennünket továbbra is.

I. A példázat

Némely elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, írja Lukács, Jézus egy példázatot mondott. Elhangzik egy történet, amely távoli tőlünk. Más kor, más helyszín, más nép, egészen más emberek. A történetek, a példázatok azonban veszélyesek. Mert egyszercsak azon kapjuk magunkat, hogy a távoli történet közelivé lesz, a mások története ami történetünké lesz. Jézusnak ez is a célja. Azt akarja, hogy a hallgatók - akkor is, ma is - azonosuljanak egy személlyel vagy egy csoporttal és így maguk is a történet részévé váljanak. Ezen keresztül kapunk indíttatásokat, formálódik jellemünk, jobban megismerjük megunkat és az Urat. Vajon mi kivel azonosulunk a példázatból?

A farizeussal? Egyértelműen nem. Ez a kifejezés mára szitokszóvá vált. Ha valaki sohasem olvasott a Bibliából, és nem tudja, hogy kik voltak a farizeusok, akkor is ismeri ezt a kifejezést, ami igen rosszul hangzik. Jézus ellenfeleivel, gyűlölőivel, a képmutatókkal, a törvényeskedőkkel - hogyan tudnánk azonosulni?

A vámszedővel? Igaz, hogy ő a szimpatikusabb a történetben, különösen hogy ő nyeri el Jézus dicséretét, és ezt automatikusan magunknak tulajdonítjuk, de ugyanakkor mi közösségünk nekünk egy vámszedővel? Ők a korabeli pénzügyi maffia. Erőszakosak, pénzéhesek, könyörtelenek. Az ellenséget kiszolgálják, ezért megvetik őket népük tagjai. A mi vámszedőnk mindezzel együtt még teljesen öszetörten jelenik meg Isten házában. Ez sem igazán mi vagyunk...

Hát akkor kik vagyunk? Valahol a félúton? A kettő között? Ki ez, ki az? - Ne válaszoljunk meg a kérdést! Nézzünk bele Jézus példázatába. *"Néhány elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta..."*

II. A farizeus

Kik ezek az emberek? Kik a farizeusok? Mi jellemző rájuk?

Isten iránti buzgóságban égnék. Mindenük a Törvény betartása, amit ennek érdekében ezer és ezer konkrét helyzetre lebontva szabályok sokaságát alkották. Fontos számukra a személyes élet tisztasága, az tized, a böjt, stb. Minden kétségen kívül magasabb erkölcsi szinten álltak, mint sokan kortársaik közül.

A farizeusok nem tartották magukat hibátlannak. Tudták jól, hogy Isten előtt bűnösök. Különben nem mutatták volna be azokat az áldozatokat, amelyeket minden zsidó ember. Ugyanakkor szívük mélyén azt gondolták, hogy mégis közelebb állnak Istenhez, mint sokan mások. Úgy vélték, hogy tiszta, rendes életükkel előjogokat szereztek Isten előtt. Úgy érezték, hogy ha valaki igazán odaszánt, elkötelezett, érett és komoly, akkor ők azok. Éppen ezért másokat lenéztek. Sőt, minél inkább megvetették a "közönséges hívőket", annál igazabbnak érezték magukat. És minél inkább úgy érezték, hogy nekik különleges helyük van az Isten színe előtt, annál kevesebbre

tartották a többiek. Ezért hát Jézus *"néhány elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta..."*

Talán nekünk is szól? Akik Isten törvényével olyan ügyesen tudunk élni. Kiválasztjuk belőle azt, amibe - úgy véljük - mi nem ütközünk bele. Ez tesz bennünket - látszólag - igazzá. Közben jól látjuk, hogy bezzeg mások nem felelnek meg ennek. Ez még igazabbá tesz minket a magunk szemében. És bár tudjuk a leckét, hogy hogyan kell imádságban vagy istentiszteleten illően megszólalnunk, a szívünk mégis úgy szól, hogy *"Isten, hálat adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember..."*.

Talán nekünk is szól? Akik vasárnapról vasárnapra összegyűlünk, hogy az Urat dicsérjük és hálat adjunk neki. *"Istenem, én nem vagyok olyan, mint aki csak nagy ünnepeken jön ide...."*

Talán nekünk is szól? Akik másokat tanítunk vagy a gyülekezetben szolgálunk, akik sokaknál többet tanultunk, vagy komoly áldozatokat hoztunk. Ami Isten ajándéka és elhívása volt számunkra - tanulás, szolgálat és áldozat - az lett igazságunk, Isten előtti jogunk? Istentiszteletünk és imádságunk pedig egybecseng a farizeus szavaival: hálat adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember...

Talán nekünk is szól? Akik adakozunk, böjtölünk és imádkozunk - és közben megmelegszik a szívünk, ha minderre gondolunk. *"Én nem vagyok olyan, mint ..."*

Aki saját igazságát építi így Isten előtt, akinek imádsága és istentisztelete az öngazság gyakorlására épül, elveszti a kapcsolatát Istennel is, emberrel is. Az ilyen gyülekezet keménnyé, ítélkezővé, törvényeskedővé lesz. *A másik ember eszköz* csupán. Eszköz arra, hogy saját igazságát építse. Őszinte szeretetkapcsolatok nem létezhetnek. Senki nem lehet önmaga az ilyen helyen. Nincs megértés, segítség, talpraállítás, egymás terhének hordozása. De nemcsak a gyülekezeten belül, hanem azon kívül is halottak az ilyen ember kapcsolatai. A nem-hívó ember csak arra való, hogy elborzadva lehessen róla beszélni - csak azért, hogy közben magát igazolja. Ahol az emberek öngazságot kergetnek, ott elszakadnak egymástól.

Hasonlóképpen azonban Istent is kizárják az életükből. Ha mi ismerünk saját igazságot, előjogokat Isten előtt önerőből, akkor feleslegesnek nyilvánítottuk Jézus Krisztus eljövetelét és értünk való engesztelő áldozatát. Akkor nem ér el bennünket gyógyító jelenléte, bűntől szabadító kegyelme és bocsánata. A farizeus, Jézus szavai szerint, nem megigazulva, azaz az Atya bocsánatát és közelségét átélve, vele való találkozás után ment haza. Úgy ment, ahogy jött: öngazultan, büszkén, kemény szívűen, magányosan - Isten és ember nélkül. Jézus *"néhány elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta..."*

III. A vámszedő

A vámszedő is imádkozik. Az, hogy valaki imádkozik, még semmit sem döntött el - derül ki a példázatból. Két ember imádkozik, de csak egy megy el úgy, hogy találkozott Istennel. A vámszedő. A farizeus talán nem is tudja, hogy neki nincs válasz. Észre sem veszi, amit Jézus mond, hogy ő nem nyerte le Isten igazságát. Csak a sajátját...

Egy vámszedő nem mondhatja el azt a sok szépet magáról, mint a farizeus. Mindaz, ami az ő életében meghatározó, inkább szégyellnivaló. Nincs mire építeni az öngazságot. Nem is beszél sokat, fele annyit szól, mint imádkozó társa. Azt is távol állva, szemlesütve teszi: *"Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek."* A távol való megállás jelképezi a vámszedő Istentől való távolságát. Ez nem mindennapos imádság. Egy vámszedő nem mehetett be a templomba rendszeresen, hogy elmondja ezt az imádságot. Ezt az imát csak egyszer mondhatja el. Mert ha elmondta, többet már nem vámszedő. Nem vallhatja meg, hogy a vámszedői hivatal elfoglalása és kegyetlen gyakorlása rossz döntés volt, nem tarthat e felett bünbánatot csak azért, hogy a következő nap minden menjen tovább a régiben. A vámszedő istentisztelete az élet istentisztelete. Az, amit Isten elé hoz, szoros összefüggésben áll azzal, ami történik vele. Isten az ő istentiszteletét fogadta el, ő ment haza megigazultan.

Jézus körül a vámszedők megtérő, újat kezdő emberek. Az újat kezdők imádságát olvassuk itt. De vajon lehet-e újra és újra, még évek múltán is így kiáltani Istenhez? Talán valamikor még a farizeus is tudott hasonló őszinteséggel, alázattal fordulni Istenhez. Tud-e egy gyülekezet így fordulni Jézus Krisztushoz az istentiszteleten, a házicsoportban, az egyéni csendességekben?

Ha nem is ezekből a szavakból áll minden imádságunk és istentiszteletünk, annak szíve mégis ez az alázat, összetörettetés, Istenre hagyatkozás kell hogy legyen. Ha valóban Jézus Krisztus az egyetlen közbenjáró, aki által az Atyához mehetünk, ha őt ünnepejük, mint aki összetöretett bűneink miatt és feltámadt a halálból, akkor minden istentiszteletünk és imádságunk alapja csak ez lehet: Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek. Ha valami a bennünk újra és újra feltámadó kegyetlen és romboló öngazság, hívó gög és büszkeség ellenszere, akkor az ez az imádság.

Ennek az imádságnak az elsajátításában, begyakorlásában oldódik fel az öngazolás kényszere. Ha a szíved mélyén tiéd ez az ima életed minden idejében - ami nem azt jelenti, hogy nem örvendezel hálásan Isten téged körülvevő szeretetében, mint az ő megváltott gyermeke - akkor megharcolod a harcot a mindannyiunkat elborítani kész öngazsággal szemben. Ha imádságaid lelkületét, alapját a rövid imádság adja, ha időnként mást nem is tudsz mondani az Úrnak, de ezt a rövid imát igen, akkor megigazulva jársz előtte.

Aki gyakorolja lelke mélyén, hogy "Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek", és közben mégis Isten szereretetének bizonyosságában él, az már nem kell, hogy magát mással hasonlítsa össze, másokat eszközként használva saját igazsága felépítéséhez. Aki ezzel a lelkülettel jön az Úrhoz, az nem retteg elismerni gyengeségét a testvéreinek, mint ahogy nem is kényszerül már arra, hogy testvérét elítélje. Együttérzően tud mellé állni, legyen akármilyen kudarcról is szó, hogy együtt jöjjenek Jézus Krisztushoz. A missziói gyülekezetben egészséges testvéri kapcsolatok épülnek.

Az ilyen istentisztelet azonban túlmutat a gyülekezeten is. Amikor Isten népe azzal borul az Úr elé, hogy irgalmazzon nekünk, bűnösöknek, elismerjük, hogy nem vagyunk különbek, mint azok, akik még nem ismerik az ő kegyelmét. Büszkeségnek, gögnek helye nincs a szívünkben, amikor nem keresztyén családtagjainkra, kollégáinkra, iskolatársainkra gondolunk. Sőt, megerősödünk reménységünkben: ha Ő kész volt könyörölni rajtunk, akkor hogyan ne tenné ugyanezt meg azokkal, akiknél semmivel sem vagyunk jobbak.

Az alázat, amiről Jézus beszél, bizalommal jár együtt. Aki a megbocsájtó Istent szólítja meg a vámszedő imájával, még ha először távol is áll és lesüti szemét, a szerető mennyei Atyához jön. Úgy érkezik haza hozzá, amint a csecsemő bújik megbékélve, lecsendesedve az ő anyjához. A háborgó lélek lecsendesedik és hazatalál a vámszedő imájában: Uram, irgalmaz nekem, bűnösnek. Bárcsak Isten mélyítene ennek a csodálatos imádságnak a jelentését és a jelenlétét missziói gyülekezetünk egyéni és közösségi istentiszteletein! Ámen!